

Yalova Üniversitesi Öğrencilerinin Üniversite Yaşam Kalitesi Algılarının Değerlendirilmesi¹

Makale Gönderim Tarihi:
09.11.2019

Makale Kabul Tarihi:
25.11.2019

Elif YÜKSEL OKTAY²
<https://orcid.org/0000-0002-6273-6633>
Kutluğ Kağan KARAHAN³
<https://orcid.org/0000-0002-9811-6613>
Yusuf Ziya YILDIRIM⁴
<https://orcid.org/0000-0002-5241-3056>
Abdullah Selim DOĞAN⁵
<https://orcid.org/0000-0003-3844-3280>

ÖZET

Yaşam kalitesi çağımızın popüler başlıklarından biridir. Yıllar boyunca iktisatçılar, doktorlar, hemşireler, sosyologlar ve daha birçok akademisyen tarafından tartışılan kavram; son yıllarda sosyal politikacıların ilgi alanına dâhil olmuştur. Toplumun hem sahip oldukları olanaklar ve kaynaklar hem de bireylerin yaşadıkları hayata dair algıları üzerinden analiz etmeye yarayan yaşam kalitesi anlayışı gün geçtikçe daha fazla ülkenin ve uluslararası kuruluşun sosyal politika hedefi haline gelmektedir. Okullar toplumların geleceklerinin yazıldıkları yerlerdir. Özellikle üniversiteler geleceğin liderlerini yetiştiren kurumlardır. Toplumun refahı için bu kadar kilit durumda olan bir kurumun yaşam kalitesi araştırmalarının konusu olması sürpriz değildir. Yarının toplumunun kalitesi ancak bugünün üniversitelerinin yaşam kalitesi ile sağlanabilir. Ayrıca bu yaşam kalitesi salt bilgi paylaşımı sürecini değil, öğrencinin üniversiteye dair tüm tecrübelerini kapsamaktadır. Üniversite yaşam kalitesinin yükseltilmesi mutlu, huzurlu ve umutlu gençler anlamına gelmektedir. 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Türkiye'de üniversitelerde eğitim gören öğrenci sayısı 7.198.987 şeklindedir (<https://istatistik.yok.gov.tr/>). Yeni açılan üniversiteler Türkiye'deki öğrenci sayısının artmasını sağlarlarken, ekonomik problemler, fiziksel eksiklikler, öğretim elemanı sıkıntısı başta olmak üzere bir çok sorunla boğuşmaktadırlar. Bu sorunlar bu üniversitelerde eğitim gören öğrencilerin yaşam kalitesini de etkilemektedir. Bu çalışmada yaşam kalitesi kavramı ele alınarak, 2008 yılında kurulan ve öğrenci sayısı hızlı bir şekilde artan Yalova Üniversitesi öğrencilerinin yaşam kalitesine ilişkin algılarının ortaya konulması amaçlanmaktadır. Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğinin kullanıldığı çalışmada, kullanılmış, örneklem seçilirken tabakalama yöntemi kullanılmış ve 2016-2017 eğitim-öğretim yılında Yalova Üniversitesi'nde eğitim gören öğrencilerin %8'i anketi doldurmuşlardır.

Anahtar Kelimeler: Yaşam kalitesi, eğitim kalitesi, üniversite yaşam kalitesi, Yalova Üniversitesi

The Evaluation of Yalova University Students' Perception about the Quality of College Life

ABSTRACT

Quality of Life is one of the popular titles of today. For decades it has been studied by economists, doctors, nurses, sociologists and more but lately the concept is now in the interest of social politicians. The concept of the quality of life, which is used for analyzing society by both the facilities and resources and individuals' perception of their lives, is becoming more and more countries' and international organizations' social policy target.

Schools are where societies' futures written. Especially, universities are the institutions raising the leaders of future societies. It's not a surprise that a foundation so crucial for the wellbeing of society is being the topic for quality of life research. The quality of tomorrow can only be achieved by today's quality of college life. Besides this quality does not only consist the sole process of sharing knowledge but all experiences of a student about the university. Raising quality of college life means happy, peaceful and hopeful youths.

¹ 04-06 Ekim 2018 tarihlerinde Zonguldak'ta düzenlenen 19. Çalışma Ekonomisi Ve Endüstri. İlişkileri Kongresi'nde de sunulan çalışma Yalova Üniversitesi tarafından desteklenen 2015/BAP/114 numaralı Projenin uygulama kısmıdır.

² Prof. Dr., Yalova Üniversitesi, İ.İ.B.F., Çalışma Eko. Ve End. İlişk. Bölümü, elifsel@gmail.com

³ Araştırma Görevlisi, Yalova Üniversitesi, İ.İ.B.F., Çalışma Eko. Ve End. İlişk. Bölümü, kkagankarahan@gmail.com

⁴ Araştırma Görevlisi, Yalova Üniversitesi, İ.İ.B.F., Çalışma Eko. Ve End. İlişk. Bölümü, yusufziya.yildirim@gmail.com

⁵ Araştırma Görevlisi, Yalova Üniversitesi, İ.İ.B.F., Çalışma Eko. Ve End. İlişk. Bölümü, abdullahselim@gmail.com

This context reveals the importance of the quality of college life research. Turkey has taken great strides in a short time in increasing the prevalence of universities. The number of students at universities in Turkey in 2016-2017 academic year is 7.198.987 (<https://istatistik.yok.gov.tr/>). While the newly established universities increase the number of students in Turkey, they are confronted with many problems, like physical deficiencies and especially the lack of teaching staff. These problems also affect the life quality of students at these universities. Yalova University is also one of the newly established universities. Despite being established in 2008, the number of its students is rapidly increasing. With this study, it is aimed to reveal the perceptions of Yalova University students about their quality of life. The Quality of College Life Scale is used for this study and the questions have been sent to the students of Yalova University as a 5 point likert scale. Stratification is used on choosing the sample and % 10 of the current students has been reached.

Keywords: Quality of Life, Education Quality, Quality of College Life, Yalova University

Giriş

Son yıllarda önemi daha çok anlaşılmış bir kavram olan yaşam kalitesi araştırmaları tüm hızıyla devam etmektedir. Her ne kadar geçmişi çok eskilere dayanmayan bir kavram olsa da konuya ilişkin literatür, bu konuda yapılan çalışmalarla gittikçe zenginleşmektedir. Bu çalışmalara ilginin artmasının belki de en önemli nedeni birçok ülkenin ve uluslararası kuruluşun daha kaliteli bir yaşam hedefini ön plana almalarıdır.

Birçok bilim dalının ilgisini çeken yaşam kalitesi konusu toplumların refah seviyesiyle ilgili olduğundan sosyal politikanın çalışma alanına girmektedir. Gerçekten de sosyal politikanın temel hedefi olan herkes için insan onuruna yakışır bir yaşam seviyesine ulaşılması toplumsal yaşam kalitesinin yükseltilmesiyle gerçekleşir. Artık günümüzde yaşam kalitesi kavramının sosyal politikanın ayrılmaz bir parçası olduğu ve sosyal politikacıların konuyla daha çok ilgilenmesi gerektiği sık sık dile getirilmeye başlanmıştır. Toplumun yaşam kalitesini yükseltmek için uygulanan sosyal politikalar ülkeden ülkeye farklılıklar gösterirken, kaliteli bir yaşamın nasıl olduğuna ilişkin algı toplumdan topluma farklılıklar gösterir. Yaşam kalitesini arttırmaya ilişkin uygulanacak politikaların tespit edilmesinde insanların mevcut yaşamlarını nasıl algıladıkları büyük bir önem taşır. Bu nedenle yaşam kalitesini yükseltmeyi amaçlayan politikalara toplumun beklentileri ve duyguları da dahil edilmelidir. Bu durum da karar alma sürecine herkesi dahil etmek anlamına geleceğinden daha demokratik bir ortamın oluşmasına yol açacaktır.

Yaşam kalitesi bir durum değil bir süreçtir. Bu sürecin devamlılığının sağlanması ise ancak eğitimle mümkün olur. Yarının kaliteli toplumuna ancak bugün kaliteli bir eğitim verilerek ulaşılabilir. İyi bir eğitim bireylerin gelecekte refah seviyelerinin artmasında önemli bir faktördür. Eğitimin verildiği kurumlardaki yaşam kalitesi bu bağlamda çok önemlidir. Okulların yaşam kalitesini arttırmak demek, nüfusunun çoğunluğunun yaşam kalitesini bugünden arttırmak demektir. Özellikle gerek kişilerin meslek sahibi olmalarını sağlayan gerekse de bilim, sanat ve kültürün gelişmesini sağlayarak ülkelerin refah seviyesinin artmasında önemli rol oynayan kurumlardan olan üniversitelerin yaşam kalitesi çok önemlidir.

Türkiye'de üniversite sayısı son yıllarda yeni kurulan üniversitelerle beraber artmıştır. 2016-2017 eğitim-öğretim döneminde toplam 183 üniversite vardır (https://istatistik.yok.gov.tr/yuksekogretimIstatistikleri/2017/2017_T107.pdf). Bu üniversitelerde eğitim gören öğrenci sayısı 7.198.987'du⁶ (<https://istatistik.yok.gov.tr/>). Üniversitelerin verdiği eğitimin

⁶ 2019-2020 yılında hem üniversite sayısı hem de öğrenci sayısı o döneme göre artmış, üniversite sayısı vakıf meslek yüksek okulları dahil 207, öğrenci sayısı ise 2077.740.502 şeklinde gerçekleşmiştir (<https://istatistik.yok.gov.tr/>).

yanı sıra yaşam kaliteleri öğrencilerin dolayısıyla toplumların gelecekteki refah seviyelerinde belirleyici olacağından bu konudaki eksikliklerin saptanarak düzeltilmesi büyük bir önem taşımaktadır.

1.Çalışmanın Konusu Ve Önemi

Çalışmanın konusu yaşam kalitesidir. Buna ilişkin yapılan araştırmanın konusu, Yalova Üniversitesi öğrencilerinin yaşam kalitesi algısıdır. Yalova Üniversitesi öğrencilerinin genel üniversite yaşam kalitelerinin ölçülmesi, bunu yaparken öğrencilerin üniversite yaşamlarının hangi alanlarında kendilerini daha memnun hissettikleri, üniversite yaşam kalitesinin öğrencilerin demografik özellikleri tarafından etkilenip etkilenmedikleri ve üniversite yaşam kalitesinin öğrencilerin genel yaşam kalitesi, yaşam doyumu ve üniversite ile özdeşleşme üzerinde ne kadar etkisi olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır.

Yalova Üniversitesi, Türkiye'nin son yıllarda yapmış olduğu üniversitelileşme atağının bir meyvesi olarak yeni kurulmuş bir üniversitedir. Türkiye genelinde de kendisi gibi yeni kurulmuş ve eksikleri olan pek çok üniversite vardır. Bu üniversiteler öğrencilerin beklentilerini ve üniversite yaşamlarını nasıl algıladıklarını kendi çabalarıyla anlamaya çalışmaktadır. Bu çalışma tüm dünyada ve Türkiye'de geçerliliği ve güvenilirliği kanıtlanmış ölçeklere dayanarak, yeni kurulmuş üniversitelere bir yol gösterebilecek konumdadır. Ayrıca bu çalışmada ortaya çıkan sorunlar aynı zamanda öğrencilerimizin bizden beklentilerini ortaya koyacaktır. Onların beklentilerini karşılamaya yönelik atılacak adımlar yarının Türkiye'sine giden yolda koyulacak taşlar anlamına gelmektedir.

2.Çalışmanın Amacı

Bu çalışma ile amaçlanan Türkiye'de henüz yerleşmemiş olan eğitimde yaşam kalitesi anlayışını üniversite özelinde ve Yalova Üniversitesi örneğinde incelemektir. Yazında bugüne kadar yapılan çalışmalar genellikle akademisyen odaklı olmuştur. Elbette akademisyenler açısından yaşam kalitesi üniversitenin olmazsa olmazıdır. Öğrenci yaşam kalitesi açısından düşünüldüğünde dahi öğretim üyeleri ve öğrencilerin kader ortağı olduğu gerçeği karşımıza çıkmaktadır. Ancak üniversitelerin öncelikli varlık sebebi, tabiri caiz ise üniversitelerin asıl sahibi öğrencilerdir. Eğitimde kaliteyi arıyorsak öğrencilerin beklentilerine göre şekil vermek şarttır. Ayrıca daha önce de belirtildiği gibi Türkiye'nin yeni üniversiteleri, yeni olmanın getirdiği pek çok sorunla boğuşmaktadır. Bu nedenle bu çalışma Yalova Üniversitesi öğrencilerinin üniversite yaşamlarını nasıl algıladıklarını ve nerede eksik hissettiklerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bunu yaparken de üniversite yaşam kalitesinin öğrencilerin hayatlarının diğer kesimlerine ne kadar etki ettiğini tespit etmeyi ummaktadır. Böylece öncelikle kendi üniversitemizin öğrencilerinin sorunlarına daha etkin çözümler üretebilmek hem de ortak sorunları paylaşan diğer üniversitelere bir örnek olmak umuduyla bu çalışmaya başlanılmıştır.

3.Çalışmada Kullanılan Yöntem Ve Araştırmanın Hipotezleri

Araştırmamızın amacına ulaşabilmek için Sirgy vd. (2007) tarafından geliştirilen ve Kangal (2009) tarafından Türkiye'ye uyarlanan Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeği (ÜYKÖ) gözden geçirilerek Yalova Üniversitesi'ne uygulanabilir hale getirilmiştir.

Çalışmanın evreni Yalova Üniversitesi öğrencileridir. Tabakalı örneklem tekniği kullanılmış ve üniversite genelinde 1123 kişiye ulaşılmıştır. Bu sayı evrenin yaklaşık %8'ine denk gelmektedir. Bu oran yeterli görülmüştür çünkü eğer parametrik analizler yapılacaksa, örnekleme yer alan her bir grubun üye sayısı 30'dan fazla olması yeterlidir (Ross, 2004'ten aktaran, Delice, 2010:1982).

Soru formu 5 ayrı bölümden meydana gelmektedir. İlk bölüm daha önce de bahsedildiği gibi Sirgy vd. (2007)'nin geliştirdiği ÜYKÖ'dür. Ölçek akademik, sosyal ve hizmetler yönünden memnuniyet olmak üzere 3 boyuta ayrılmaktadır. İkinci bölümde Hem Sirgy vd. (2007), hem de Kangal (2009) tarafından da araştırmalarında kullanılmış olan genel yaşam doyumunu ölçen sorular yer almaktadır. Üçüncü bölüm Diener vd. (1985)'nin geliştirdiği Genel Yaşam Doyumu Ölçeği'dir. Dördüncü bölümde Mael ve Ashfort'un daha önceki çalışmalarında kullandığı sorularla öğrencilerin üniversite ile özdeşleşme düzeyi elde edilmeye çalışılmıştır. Tüm bu bölümler 5'li Likert tipinde hazırlanmıştır. Son bölümde ise öğrencilerin demografik bilgileri sorulmuştur.

Araştırmanın amacı öncelikle demografik özelliklerin üniversite yaşam kalitesi üzerindeki etkilerini ölçmek daha sonra da üniversite yaşam kalitesinin genel yaşam kalitesi, genel yaşam doyumu ve üniversite ile özdeşleşme üzerinde etkil olup olmadığına bakmaktır. Hipotezler de bu doğrultuda oluşturulmuştur.

H1: Fakültenin üniversite yaşam kalitesi üzerinde etkisi vardır.

H2: Sınıfın üniversite yaşam kalitesi üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H3: İkametgahın üniversite yaşam kalitesi üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H4: Bir işte çalışmanın üniversite yaşam kalitesi üzerinde anlamlı etkisi yoktur

H5: Burs durumunun üniversite yaşam kalitesi üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H6: Cinsiyetin üniversite yaşam kalitesi üzerinde anlamlı etkisi yoktur.

H7: Medeni durumun üniversite yaşam kalitesi üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H8: Bir öğrenci kulübüne üye olmanın üniversite yaşam kalitesi üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H9: Öğretim durumunu üniversite yaşam kalitesi üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H10: Gelir seviyesinin üniversite yaşam kalitesi üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H11: Yaşın yaşam kalitesi üzerinde anlamlı etkisi vardır.

H12: Üniversite yaşam kalitesi algısının genel yaşam kalitesi algısı üzerinde olumlu etkisi vardır.

H13: Üniversite yaşam kalitesi algısının genel yaşam doyumu üzerinde olumlu etkisi vardır.

H14: Üniversite yaşam kalitesi algısının üniversite ile özdeşleşme üzerinde olumlu etkisi vardır.

4. BULGULAR

Araştırmada elde edilen verilerin analizi için SPSS 20 paket istatistik programından yararlanılmıştır. Araştırmamız sonucunda elde edilen verilerin güvenilirliği ve geçerliği aslında araştırmanın sonuçlarının güvenilirliği ve geçerliliği anlamına gelmektedir. Bu nedenle anketin güvenilirliğinin ölçülmesi için Cronbach Alpha sayısından yararlanılmıştır. Geçerliliğin tespiti için ise Açıklayıcı Faktör Analizi yöntemine başvurulmuştur. Üniversite yaşam kalitesinin genel yaşam kalitesi, genel yaşam doyumu ve üniversite ile özdeşleşme üzerindeki etkisini ölçmek için ise doğrulayıcı faktör analizi kullanılmıştır. Son olarak demografik özelliklerin üniversite yaşam kalitesi, genel yaşam kalitesi, genel

yaşam doyumu ve üniversite ile özdeşleşme üzerindeki etkilerinin ölçülmesi için t testi ve ANOVA tekniklerine başvurulmuştur.

Tablo 1. Araştırmanın Güvenilirliği

İfadeler	İfade Silindiğinde Ölçek Ortalaması	İfade Silindiğinde Ölçek Varyansı	İfade-Boyut Korelasyonu	İfade Silindiğinde Cronbach Alpha
ÖĞRETİM1	223,009	3666,599	,601	,975
ÖĞRETİM2	222,676	3674,125	,519	,975
ÖĞRETİM3	222,589	3669,750	,612	,975
ÖĞRETİM4	222,656	3666,884	,598	,975
ÖĞRETİM5	222,813	3663,817	,576	,975
ÖĞRETİM6	222,743	3666,155	,550	,975
ÖĞRETİM7	222,734	3662,773	,627	,975
SINIF1	222,692	3660,710	,598	,975
SINIF2	222,884	3678,492	,500	,975
SINIF3	222,982	3672,599	,518	,975
SINIF4	222,766	3677,446	,480	,975
SINIF5	223,087	3666,102	,586	,975
SINIF6	222,768	3693,718	,410	,975
SINIF7	222,301	3716,202	,245	,976
SINIF8	222,585	3691,868	,394	,976
DERSYÜKÜ1	223,085	3659,577	,599	,975
DERSYÜKÜ2	223,152	3657,646	,600	,975
DERSYÜKÜ3	223,123	3654,743	,578	,975
İTİBAR1	222,763	3659,407	,622	,975
İTİBAR2	223,217	3638,336	,695	,975
KÜTÜPHANE1	223,408	3641,329	,474	,976
KÜTÜPHANE2	223,040	3641,560	,696	,975
KÜTÜPHANE3	222,982	3641,284	,702	,975
KÜTÜPHANE4	222,830	3646,607	,676	,975
KÜTÜPHANE5	222,708	3650,051	,671	,975

KÜTÜPHANE6	222,766	3647,088	,681	,975
BESLENME1	223,214	3659,328	,595	,975
BESLENME2	222,960	3665,564	,586	,975
BESLENME3	223,004	3665,606	,584	,975
BESLENME4	222,984	3661,470	,618	,975
BARINMA1	223,420	3648,620	,597	,975
BARINMA2	223,118	3645,921	,620	,975
BARINMA3	222,938	3652,363	,601	,975
BARINMA4	223,038	3650,609	,516	,975
TEKNOLOJİ1	223,283	3661,792	,610	,975
TEKNOLOJİ2	223,237	3666,816	,454	,975
TEKNOLOJİ3	223,464	3663,703	,569	,975
GÜVENLİK1	223,335	3638,720	,786	,975
GÜVENLİK2	223,076	3673,766	,517	,975
GÜVENLİK3	223,310	3664,836	,534	,975
GÜVENLİK4	223,138	3667,941	,537	,975
SOSYAL1	223,493	3662,367	,619	,975
SOSYAL2	223,594	3624,304	,363	,977
SOSYAL3	223,734	3655,976	,644	,975
SOSYAL4	223,846	3657,768	,559	,975
SOSYAL5	223,768	3650,089	,657	,975
SOSYAL6	223,710	3650,542	,653	,975
SOSYAL7	223,688	3650,922	,686	,975
ÇEVRE1	223,623	3671,130	,522	,975
ÇEVRE2	223,473	3668,241	,532	,975
ÇEVRE3	223,518	3667,378	,527	,975
ÇEVRE4	223,118	3668,413	,539	,975
RUİB1	223,373	3651,680	,672	,975
RUİB2	223,290	3650,725	,674	,975
RUİB3	223,384	3645,794	,693	,975
RUİB4	223,435	3644,560	,706	,975
Y.DOYUMU1	223,333	3658,495	,687	,975
Y.DOYUMU2	223,292	3662,019	,644	,975
Y.DOYUMU3	222,962	3668,587	,585	,975
Y.DOYUMU4	222,971	3667,599	,597	,975
Y.DOYUMU5	223,228	3668,879	,554	,975
ÖZDEŞLEŞME1	223,156	3671,465	,532	,975
ÖZDEŞLEŞME2	222,873	3680,639	,441	,975
ÖZDEŞLEŞME3	223,223	3672,227	,508	,975
ÖZDEŞLEŞME4	222,922	3672,381	,502	,975

ÖZDEŞLEŞME5	222,672	3681,510	,446	,975
ÖZDEŞLEŞME6	222,833	3682,788	,421	,976
Cronbach Alpha=	0,976			

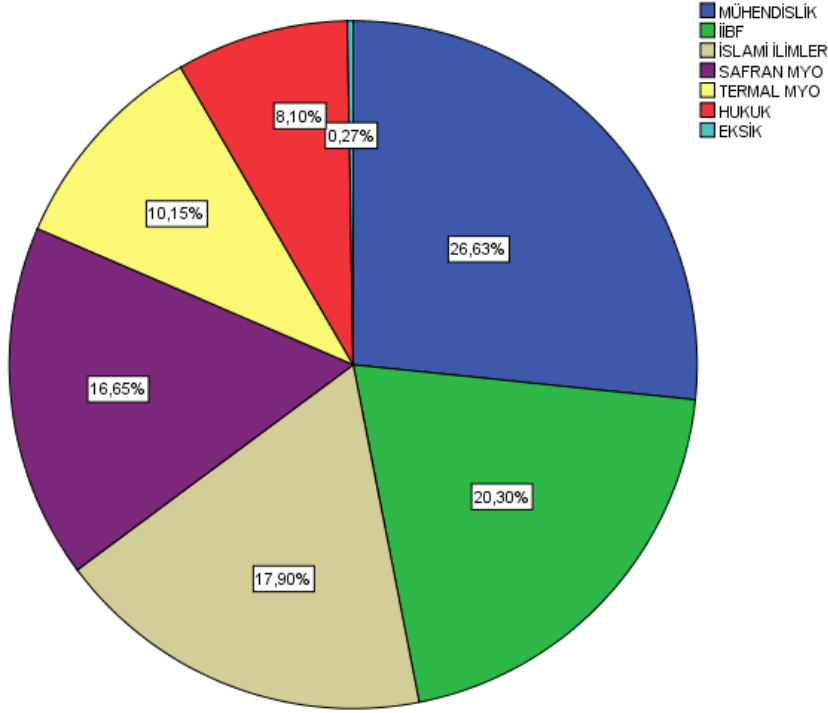
Bir ölçeğin güvenilir sayılabilmesi için ifade-boyut korelasyonunun kabul edilen alt sınırı 0,25 değeridir. Ayrıca güvenilir bir ölçeğin Cronbach Alpha değeri en az 0,70 olmalıdır (Kangal, 2009:105). Tablo 1 incelendiğinde hemen hemen tüm ifadeler için ifade-boyut korelasyonu 0,25 değerinin üzerindedir. Yalnızca “SINIF7” ifadesinde değer 0,245’te kalmıştır ancak bu ifadenin ölçekten çıkarılması güvenilirlik üzerinde değişikliğe yol açmayacağı için dokunulmamıştır. Anketin Cronbach Alpha değeri ise 0,70 alt sınırının çok üzerinde, 0,976’lık bir değer çıkmıştır. Bu değer 0,90’nın üzerinde olup, mükemmel bir güvenilirlik ifade etmektedir.

Faktör analizi birbiri ile ilişkili veri yapılarını birbirinden bağımsız ve daha az sayıda yeni veri yapılarına dönüştürmek amacıyla bir oluşumu ya da olayı açıkladıkları varsayılan değişkenleri gruplayarak ortak faktörleri ortaya koymak amacıyla uygulanan yöntemin adıdır. Bir başka ifade ile çok sayıdaki değişken arasındaki ilişkilere dayanarak verilerin daha anlamlı ve özet bir şekilde sunulmasını sağlayan çok değişkenli bir analiz türüdür (Köseoğlu vd., 2013:39).

4.1. Demografik Bulgular

Örnekleme dahil olan öğrencilerden fakülte, bölüm, sınıf, genel not ortalaması, ikamet şekli, çalışıp çalışmama, burs, yaş, cinsiyet, medeni durum, bir öğrenci kulübüne üyelik, 1. ya da 2. öğretim olma durumu ve gelir seviyesiyle ilgili bilgiler istenmiştir.

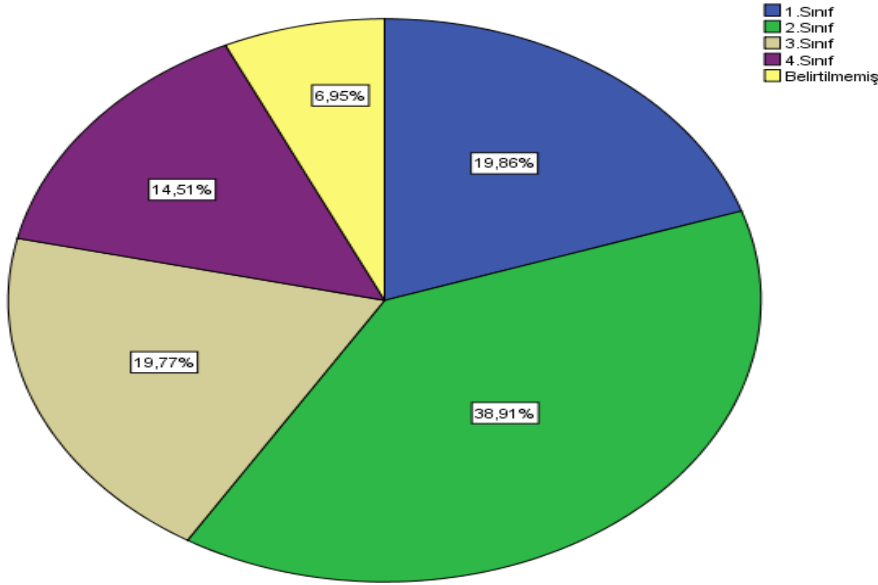
Şekil 1: Katılımcıların Fakültelere Göre Dağılımı

Katılımcıların fakültele göre dağılımı şekil 1’de de görüleceği gibi büyüklük sırasına göre; Mühendislik Fakültesi %26,6, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi %20,3, İslami İlimler Fakültesi %17,9, Safran MYO %16,7, Termal MYO %10,2 ve Hukuk Fakültesi %8,1 şeklinde gerçekleşmiştir. Termal MYO ve Hukuk Fakültesi’nde katılımcı sayısının görece daha az olması, söz konusu kurumların öğrenci sayısının azlığı ile açıklanabilmektedir.

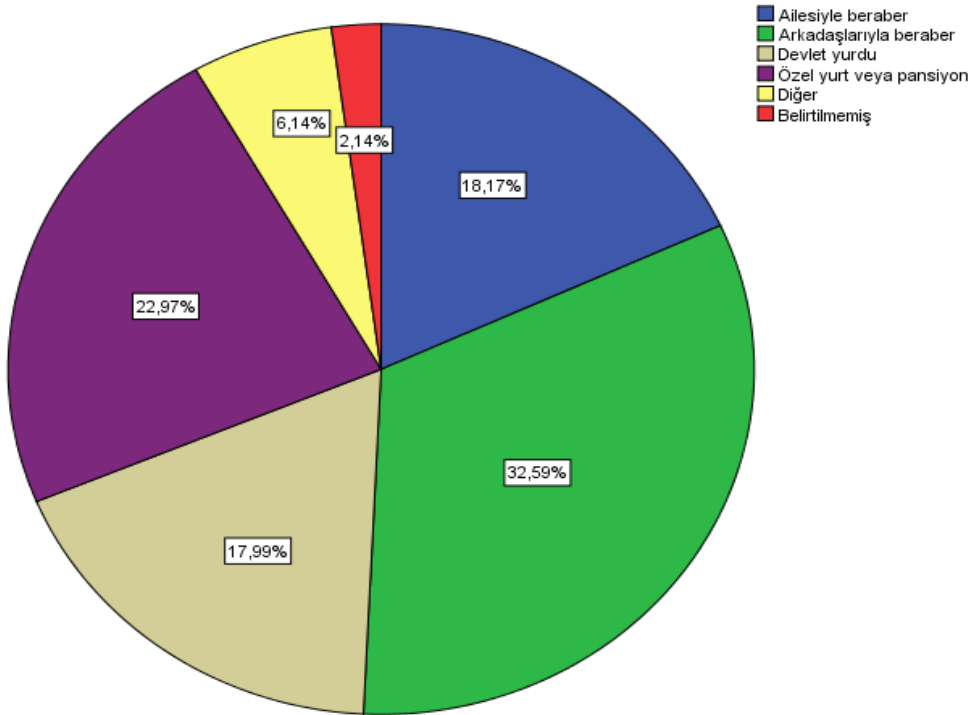
Şekil 2’de katılımcıların %19,9’unun 1. sınıf, %38,9’unun 2. sınıf, %19,8’inin 3. sınıf ve %14,5’nini 4. Sınıf olduğu görülmektedir. 1. ve 2. sınıfların görece çokluğu meslek yüksekokullarının 2 yıllık eğitim vermeleri ile açıklanabilmektedir. 4. sınıfların görece az olmasının sebebi ise anketin uygulandığı dönemde son sınıf öğrencilerinin derslere devamlılığının daha az olması şeklinde yorumlanmıştır.

Şekil 2. Ankete Katılan Öğrencilerin Sınıflara Göre Dağılımı

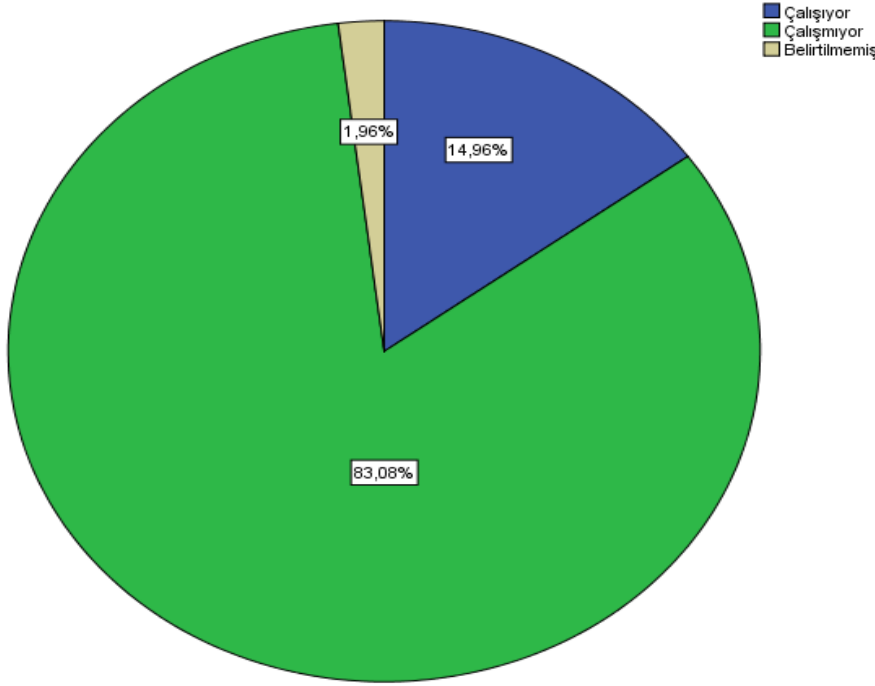
Araştırmaya katılan öğrencilerin yaklaşık %80'i 1.öğretim öğrencisiyken, %18'i 2.öğretim öğrencisidir. Yaklaşık %2'lik bir kısmı ise kaçınıcı sınıfta okuduklarına dair soruya cevap vermemiştir. 2.öğretim öğrencilerine ulaşmanın zorluklarına ek olarak araştırma evrenindeki bazı fakültelerde 2.öğretim öğrencisi olmamasının da bu farka sebep olduğu düşünülmektedir.

Şekil 3. Ankete Katılan Öğrencilerin Barınma Durumlarına Göre Dağılımı

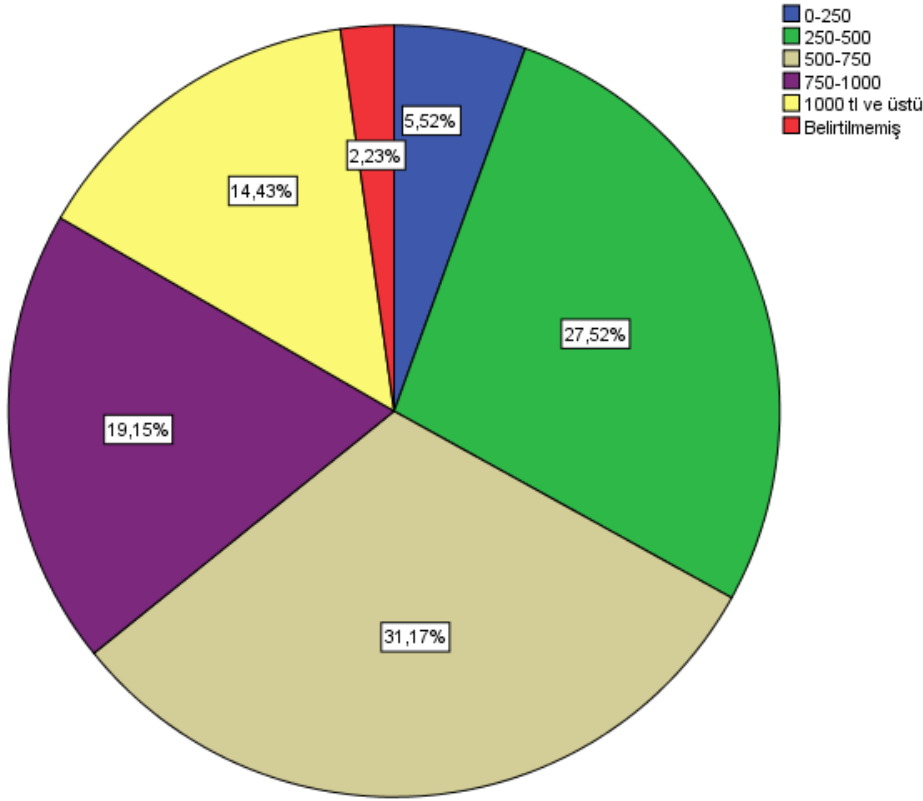
Araştırmaya katılan öğrencilerin %18'i aileleri ile birlikte, %32'si arkadaşlarıyla birlikte öğrenci evinde, yine %18'i devlet yurdunda, %23'ü özel yurt veya pansiyonda kalmaktadır (Şekil 3). Öğrencilerin yaklaşık %6'sı diğer seçeneğini işaretlemiş, bu seçeneği işaretleyenlerin büyük bir çoğunluğu da kendi başlarına yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Yalova'da o dönem sadece üç adet devlet yurdu olması ve bunların ikisinin şehrin dışında olmaları ile var olan yurtların yetersiz kapasitelerine yönelik eleştiriler, öğrencilerin devlet yurtlarından yeterince faydalanamamasının nedeni olarak yorumlanmaktadır.

Şekil 4. Ankete Katılan Öğrencilerin Çalışma Durumu

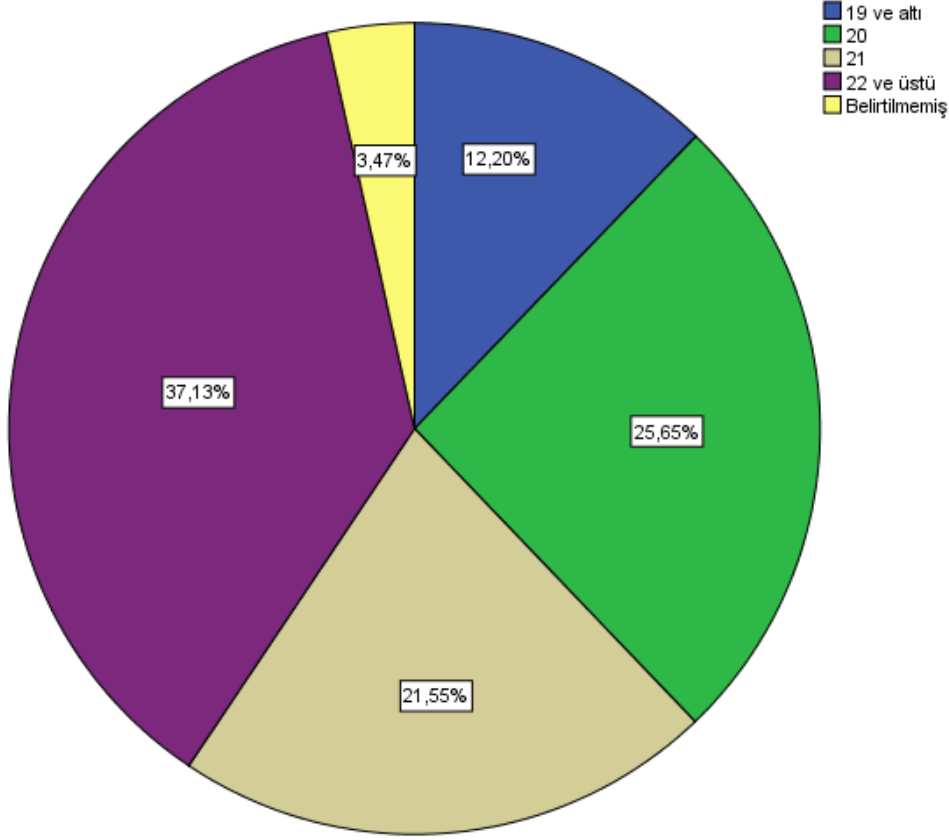

Katılımcıların yaklaşık %15'i bir işte çalışmakta, %83'ü ise çalışmamakta olup (Şekil 4), bu öğrencilerin sadece %39,45'lik bir kısmı burs almaktadır. Bu neredeyse yarı yarıya denk gelen bir orandır ve burs imkanlarının oldukça yüksek olduğu şeklinde yorumlanabilir.

Katılımcıların aylık gelir durumuna bakıldığında yalnızca %5,5'lik bir kesiminin ayda 250 TL'nin altında gelir elde ettiği görülmektedir. Öğrenciler gelir dağılımı olarak 250-500 (%27,5) ve 500-750 (%31,2) aralığında yoğunlaşmıştır (Şekil 5). Çalışmaya katılan öğrencilerin %14,4'lük bir kısmının ayda 1000 TL'nin üzerinde gelir elde ettiği ve büyük bir çoğunluğunun bir işte çalıştığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin gelir durumunu en azından ayda 500 TL bandının üzerine taşıyacak projeler geliştirilmesinde fayda görülmektedir.

Şekil 5. Ankete Katılan Öğrencilerin Gelir Durumu

1. sınıfların çalışmada dengeli temsil ediliyor olmasına rağmen ankete katılan öğrencilerin yalnızca %12'lik bir kısmı 19 yaş ve altındadır. Bu durum öğrencilerin üniversitemizi, ikinci veya daha sonraki denemeleri sonucunda yazdıkları şekilde yorumlanabilir. Ayrıca 4. sınıflar görece az temsil edilmiş olmasına rağmen ankete katılan öğrencilerin %37'si 22 yaş ve üstündedir (Şekil 8). Öğrencilerimiz hem geç yaşta üniversitemize gelmekte hem de uzun süre kalmaktadırlar.

Şekil 6. Ankete Katılan Öğrencilerin Yaş Durumu

Bu özelliklere ek olarak; ankete katılan öğrencilerin %46'sı bir öğrenci kulübüne üyedir.

4.2. Üniversite Yaşam Kalitesine Yönelik Bulgular

Üniversite yaşam kalitesini belirlemek için öncelikle bulgular ölçeğinin üç boyutu olan “akademik yaşam kalitesi”, “hizmetlerden memnuniyet” ve “sosyal yaşam kalitesi” üzerinden ayrı ayrı incelenmiştir

Tablo 2. Akademik Yaşam Kalitesi

Akademik Yaşam Kalitesini Oluşturan Boyutlar ve Alt Boyutlar	Aritmetik Ortalama
AKADEMİK YAŞAM KALİTESİ	3,14
Öğretim Alt Boyutu	3,26
1. Öğretim kalitesinden	3,01
2. Öğretim üyelerine erişebilmekten	3,37
3. Öğretim üyelerinin ders hakkındaki bilgi birikiminden	3,43
4. Sınıf içindeki öğrenci öğretim üyesi etkileşiminden	3,34
5. Öğretim üyelerinin teknoloji kullanımından	3,16
6. Fakülte içindeki çok kültürlülük, etnik, cinsiyet gibi çeşitlilikten	3,24
7. Öğretim üyelerinin iletişim becerilerinden	3,29

Sınıf Alt Boyutu	3,25
1. Sınıfın konumundan	3,07
2. Sınıf oturma düzeninden	3,21
3. Sınıf aydınlanma ve akustiğinden	3,10
4. Sınıftaki ısıtma-soğutma sisteminden	3,25
5. Sınıfta kullanılan teknolojilerden	2,97
6. Sınıftaki öğrenci sayısından	3,28
7. Sınıfta karşı cinsten arkadaşların olmasından	3,68
8. Sınıf arkadaşlarımdan	3,44
Ders Yüğü Alt Boyutu	2,95
1. Derslerin içeriğinden	2,98
2. Derslerin zorluk derecesinden	2,93
3. Genel olarak verilen ödevlerin (proje, sunum) miktarından	2,95
İtibar Alt Boyutu	3,11
1. Öğretim üyelerinin itibarından	3,34
2. Genel olarak Yalova Üniversitesi'nin itibarından	2,89

Tablo 2 incelendiğinde öğrencilerin üniversitedeki akademik yaşamdan orta düzeyde memnun oldukları (3,14) görülmektedir. Bu veri önemlidir çünkü öğrenciler akademik hizmetlere ve ilişkilere çok önem atfetmekte ancak bu duruma dair orta düzeyde memnuniyet duymaktadırlar (Ekinci ve Burgaz, 2007:124). Kangal (2009)'ın araştırmasında da bu değer aynı çıkmıştır. Genel eğitim seviyesinden memnuniyette 10 üzerinden 5,3 puanlık bir ortalamaya ulaşılmıştır (Kaya, 2006:55). Alt boyutlar incelendiğinde öğrencilerin en çok öğretimden memnun oldukları görülmektedir (3,26). En az memnun oldukları alt boyut ise ders yükü boyutudur (2,95). Alt boyut ortalamaları arasında Kangal (2009)'ın elde ettiği değerlerden daha düşük çıkan tek boyut, itibar boyutudur (3,14). Bunun en büyük sebebi olarak üniversitenin yeni kurulmuş olması gösterilebilir. Kangal'ın araştırmasında alt boyutlar arasında en yüksek ortalamayı “öğretim” ve “itibar” alt boyutları paylaşmıştır. En düşük ortalama ise “ders yükü” alt boyutundan gelmiştir. Öğrenciler en çok sınıfta karşı cinsten arkadaşları olmasından memnundurlar (3,68). Bu sonuç karma eğitime yönelik tartışmalara bir katkı sağlayabilecek durumdadır. Öğrencilerin en şikayetçi oldukları konu ise Yalova Üniversitesi'nin itibarı olmuştur (2,89). Bir başka araştırmaya göre öğrenciler en çok öğretim üyelerinin derslere düzenli gelmelerinden memnuniyet duymaktadırlar. Ancak öğretim üyelerinin akademik performanslarını geliştirici ve eksiklerini giderici şekilde yol göstermelerini yeterli bulmamaktadırlar (Ekici ve Burgaz, 2007:127-128).

Tablo 3. Hizmetler Boyutunda Yaşam Kalitesi

Hizmetler Boyutunda Yaşam Kalitesini Oluşturan Alt Boyutlar	Aritmetik Ortalama
HİZMETLER BOYUTUNDA YAŞAM KALİTESİ	2,85
Kütüphane Hizmetleri Alt Boyutu	3,14
1. Kütüphane çalışanlarından	3,07
2. Kütüphane multimedya biriminden	3,01
3. Kütüphanede aranılan dokümanların bulunabilirliğinden	3,09
4. Kütüphanedeki dokümanların düzenleniş şeklinden	3,17
5. Ödünç alma-verme biriminden	3,29

6. Genel olarak kütüphane hizmetlerinden	3,22
Beslenme Hizmetleri Alt Boyutu	2,96
1. Yerleşke içinde ve civarındaki yiyecek olanaklarından	2,78
2. Yemekhanedeki yiyeceklerin kalitesinden	3,07
3. Fakülte kantinindeki yiyeceklerin çeşitliliğinden	2,99
4. Genel olarak Üniversitedeki yiyecek hizmetlerinden (Yemekhane, kantin, vb.)	2,98
Sağlık Hizmetleri Alt Boyutu	3,26
1. Mediko çalışanlarından(doktor, hemşire, idari personel)	3,28
2. Mediko sağlık hizmetleri işleyiş prosedüründen	3,29
3. Medikoda sunulan psikolojik danışma ve rehberlik hizmetlerinden	3,18
4. Genel olarak Üniversitede sunulan sağlık hizmetlerinden	3,26
Barınma Hizmetleri Alt Boyutu	2,76
1. Öğrenci yurdunun konumundan	2,47
2. Öğrenci yurdunun olanaklarından	2,78
3. Öğrenci yurdunun güvenliğinden	2,97
4. Genel olarak öğrenci yurdunun sunduğu hizmetin kalitesinden	2,86
Telekomünikasyon ve Teknoloji Alt Boyutu	2,60
1. Telekomünikasyon sistemlerinin varlığından (Bilgisayar lab, İnternet)	2,67
2. Teknolojik sistemlerin kalitesinden (derslerde kullanılan tepegöz, projeksiyon cihazı, bilgisayar, vb.)	2,71
3. Telekomünikasyon kalitesinden (internet erişim hızı, kablosuz internet vb.)	2,43
Güvenlik Hizmetleri ve Ulaşım Alt Boyutu	2,84
1. Yerleşke içinde güvenli bir şekilde yürümekten	2,94
2. Yerleşkede güvenlik birimi tarafından sunulan hizmetten	2,87
3. Yerleşkeye ulaşım durumundan	2,69
4. Genel olarak yerleşke güvenliğinden	2,85
Çevre Alt Boyutu	2,88
1. Yerleşkenin görünüm şeklinden	2,41
2. Yerleşkenin coğrafi konumundan	2,59
3. Yaşadığım yere uzaklığından	2,56
4. Yerleşkedeki öğrenci sayısından	2,88
Rektörlük Uluslararası İlişkiler Birimi Alt Boyutu	2,62
1. Uluslararası ilişkiler biriminin sunduğu danışma ve bilgilendirme hizmetinden	2,59
2. Sunulan uluslararası programlardan (Erasmus, Sokrates, vb.)	2,70
3. Okuduğum bölümün yurt dışı çalışmalarını desteklemeye yönelik yaklaşımından	2,62
4. Uluslararası ilişkiler biriminin sunduğu hizmetlerden	2,57

Tablo 3 incelendiğinde öğrencilerin üniversitenin imkanlarından ne kadar memnun oldukları görülmektedir. Hizmet boyutunda yaşam kalitesi değeri 2,85 çıkmıştır, bu da öğrencilerin aslında üniversitenin hizmetlerinden memnun olmadıklarını göstermektedir. Kangal (2009)'ın araştırmasında ulaşılan değer de 2,59 çıkmıştır. Yalova Üniversitesi'ne göre oldukça eski bir üniversite olan Akdeniz

Üniversitesi ile arada böyle bir fark çıkması olumlu yorumlanmaktadır. Ancak yine de aradaki farkın öğrencilerin beklentilerine göre değişebileceği göz önünde bulundurulmalıdır. Öğrenciler tüm hizmetler arasında en çok MEDİKOSOSYAL tarafından sunulan sağlık hizmetlerini beğendiklerini belirtmişlerdir (3,26). En düşük ortalamaya sahip alt boyut ise 2,60 ile telekomünikasyon ve teknoloji alt boyutu olmuştur. Anketler yapılırken öğrencilerin sınıflarında hem kablosuz ağa bağlanmakta sorun yaşadıkları, hem de mobil operatörlerin okulun bazı yerlerine hat sağlayamadıkları tespit edilmiştir. Zaten burada en fazla şikayet edilen alt başlık da internet erişimi ve hızı olmuştur. Kangal (2009)’ın çalışmasında ise en yüksek ve en düşük ortalamaya sahip alt boyutlar, sırasıyla çevre (3,60), ve sağlık hizmetleri (1,61) çıkmıştır. Kanımızca aradaki bu tezatlık ilgi çekici ve daha sonra ilgilenmeye değer bir konudur.

Tablo 4. Sosyal Yaşam Kalitesi

Sosyal Yaşam Kalitesini Oluşturan Alt Boyutlar	Aritmetik Ortalama
SOSYAL YAŞAM KALİTESİ	2,45
Sosyal Yaşam Alt Boyutu	2,27
1. Konferans, seminer, panel etkinliklerinden	2,52
2. Açık hava dinletilerinden (konser, gösteri, vb.)	2,27
3. Fakültemdeki etkinliklerden	2,21
4. Sponsorlu faaliyetlerden (Gnctrkcll, Avea, Coca-Cola, vb.)	2,08
5. Tanışma, kutlama, bilgilendirme etkinliklerinden	2,19
6. Spor organizasyonlarından	2,30
7. Genel olarak Yalova Üniversitesi’ndeki sosyal yaşamdan	2,32
Kulüpler Alt Boyutu	2,56
1. Üniversite bünyesindeki kulüplerin faaliyetlerinden	2,55
2. Kulüplerin sayısı ve çeşitliliğinden	2,57
Kampus Dışı Alt Boyutu	2,62
1. Kampus dışı sosyal seçeneklerin çeşitliliğinden	2,44
2. Kampus dışındaki restoranlar, sinemalar, kafeteryalar vb. gibi olanaklardan	2,62

Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin sosyal yaşamlarından memnun olmadıkları ortaya çıkmaktadır (2,45). Bu aynı zamanda ÜYKÖ’nin bütün boyutları arasında öğrencilerin en mutsuz oldukları boyut olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğrenciler en çok sosyal yaşamdan şikayetçidir. Özellikle eksikliğini hissettikleri konular ise okulda sponsorlu organizasyonlar ve tanışma, kutlama, bilgilendirme organizasyonlarıdır. Açık bir şekilde hem Yalova şehri hem de Yalova Üniversitesi sosyal yaşam anlamında öğrencilerin beklentilerini karşılayamamaktadır. Bu boyutta en yüksek ortalamaya sahip olan alt boyut ise kampüs dışı yaşamdır (2,34). Burada, Yalova ilinde son yıllarda üniversite öğrencilerine hitap eden mekanların sayısındaki artışın etkisi olduğu düşünülmektedir.

Alana ilişkin yapılmış başka bir çalışmaya göre ise öğrencilerin kaliteyi en yüksek düzeyde algıladıkları boyutun “Kararlara Katılım” (18,62) boyutu olduğu, bunu “Öğretim elemanı-öğrenci iletişimi” (16,15); “Sosyal Olanaklar” (15,65); “Kimlik” (14,79); “Sınıf Ortamı” (13,72); “Öğrenci-öğrenci iletişimi” (13,03) boyutlarının izlediği görülmektedir. Öğrencilerin kaliteyi en düşük algıladıkları boyut “Gelecek” (8,73) boyutudur. Ünal ve Çaylı (2008) ise öğrenci-öğretmen etkileşimi, ders işleme,

öğrenciler arası ilişkiler ve aidiyet boyutlarında öğrencilerin kararsız oldukları sonucuna ulaşmışlardır (Argon ve Kösterlioğlu, 2009:52-57).

4.3. Genel Yaşam Kalitesi, Yaşam Doyumu Ve Özdeşleşme

Araştırmaya katılan öğrencilerin genel olarak yaşam kalitelerinin düşük olduğunu söylemek mümkündür (Tablo 5). Yine de yaşam kalitelerini en yüksek algıladıkları alanların Yalova Üniversitesi olması üniversite açısından sevindiricidir. Kangal (2009) ise Akdeniz Üniversitesi öğrencilerinin genel yaşam kalitesini 2,86 bulmuştur. Kangal'ın araştırmasında da en yüksek ortalama üniversite yaşam kalitesinde ulaşılmıştır.

Tablo 5. Genel Yaşam Kalitesi

Genel Yaşam Kalitesi İfadeleri	Aritmetik Ortalama
GENEL YASAM KALİTESİ	2,72
1. Üniversitedeki öğrencilerin yaşam kalitesinden ne kadar memnunsunuz?	2,67
2. Kişisel olarak üniversitedeki yaşam kalitenizden ne kadar memnunsunuz?	2,82
3. Yalova Üniversitesi'ndeki sosyal yaşam kalitesinden ne kadar memnunsunuz?	2,67
4. Yalova Üniversitesi'ndeki akademik yaşam kalitesinden ne kadar memnunsunuz?	2,76
5. Üniversitenin sunduğu tüm hizmetlerin yaşam kaliteme olan katkısından ne kadar memnunsunuz?	2,67

Tablo 6 bize Yalova Üniversitesi öğrencilerinin yaşam doyumlarına ilişkin bilgi vermektedir. Tabloya göre öğrencilerin genel yaşam doyumları düşüktür (2,74). Bu anlamda yaşam kaliteleriyle çelişmemektedirler. Kangal (2009) da araştırmasında buna benzer bir sonuca ulaşmıştır. Öğrenciler yaşantılarından memnundur ancak yaşam koşullarının daha iyi olabileceğini düşünmektedirler.

Tablo 6. Genel Yaşam Doyumu

Genel Yaşam Doyumu İfadeleri	Aritmetik Ortalama
GENEL YASAM DOYUMU	2,74
1. Yaşam koşullarım pek çok yönleriyle ideallerimi karşılıyor	2,74
2. Yaşam koşullarım mükemmeldir	2,73
3. Yaşantımdan memnunum	3,07
4. Hayattan beklediğim önemli şeylere sahibim	3,03
5. Bugüne kadar yaşadıklarımı tekrar yaşama olanağım olsaydı, hemen hemen hiçbir şeyi değiştirmezdim.	2,74

Tablo 7 bize Yalova Üniversitesi öğrencilerinin üniversite ile orta derecede bir özdeşleşme yaşadığını göstermektedir (3,22). Üniversite, öğrencilere yüksek bir yaşam kalitesi sağlayamıyor görünse de öğrencilerle belli bir seviyeye kadar özdeşleşme ilişkisi yaşayabilmektedir. Öğrenciler her ne kadar

üniversite hakkında güzel sözler duyduklarında mutlu olsalar da henüz üniversitelerini “üniversitem” şeklinde niteleyecek kadar sahiplenmedikleri ortaya çıkmıştır.

Tablo 7. Üniversite ile Özdeşleşme

Özdeşleşme İfadeleri	Aritmetik Ortalama
ÜNİVERSİTE İLE ÖZDEŞLEŞME	3,22
1. İnsanların Üniversitem hakkındaki düşüncelerini merak ederim	2,96
2. İnsanlardan Üniversitem hakkında kötü şeyler duyarsam rahatsız olurum	3,15
3. Yalova Üniversitesi demek yerine Üniversitem demeyi tercih ederim	2,87
4. Üniversitemin başarısı benim başarım demektir	3,17
5. Üniversitem hakkında güzel şeyler duyduğumda kendimi değerli hissedirim	3,39
6. Basında üniversitem hakkında olumsuz haberler çıktığında mahcup olduğumu hissedirim	3,22

4.4. Demografik Özelliklerin Etkileri

Araştırmamızda elde edilen veriler ile öğrencilerin demografik özelliklerinin ÜYKÖ, genel yaşam kalitesi, genel yaşam doyumu ve üniversite ile özdeşleşme arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını tespit etmek için t testi ve ANOVA teknikleri kullanılmıştır.

Öncelikle cinsiyetin üniversite yaşam kalitesi üzerinde bir etkisi olup olmadığına bakılmıştır. Erkek öğrenciler ile kadın öğrenciler arasında bu konudaki fark oldukça az çıkmıştır (Tablo 8). Verilerin homojen dağıldığı tespit edilmiş ve p değeri 0,136 bulunmuş, aralarında anlamlı bir farklılık olmadığı tespit edilmiştir. Bu sonuç hipotezimizle örtüşmektedir. Yine de literatür söz konusu olduğunda bu konuda henüz bir mutabakata varılmadığı söylenmelidir. Örneğin, Eriş (2012) kız öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık bulmuştur. Öte yandan Doğanay ve Sarı (2007) Çukurova Üniversitesi'nde yaptıkları çalışmada cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılık bulamamışlardır. Yine Salici'nin 2010'da yaptığı çalışmada böyle bir farklılığa rastlanmamıştır (Eriş, 2012:47-48). Karahan (2015)'in çalışması da bu bulgumuzu desteklemektedir. Çokluk Bökeoğlu ve Yılmaz (2007)'nin araştırmasında ise öğretim elemanlarından memnuniyet alanında cinsiyete dayalı bir farklılık görülmezken; sınıf ortamı ve öğrencilerden memnuniyet ile fakülteden memnuniyet altboyutlarında kız öğrencilerin daha mutlu olduğu görülmüştür. Ayrıca genel olarak kız öğrencilerin yaşam kalitesi algıları daha yüksektir (Çokluk Bökeoğlu, 2007:194-195).

Tablo 8. Cinsiyete Göre Üniversite Yaşam Kalitesi

CİNSİYET	ORTALAMA
Kadın	2,86
Erkek	2,93

Öğrencilerin bir işte çalışıp çalışmama durumuna göre üniversite yaşam kalitesi analiz edildiğinde verilerin homojen olmadığı tespit edilmiş ve p değeri 0,231 bulunarak aralarında anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır. Zaten iki grubun üniversite yaşam kalitesi ortalamalarında da büyük bir fark yoktur (Tablo 9). Bu sonuç ile hipotezimiz yanlışlanmamıştır. Karahan (2015) da benzer sonuçlara ulaşmıştır.

Tablo 9. İş Durumuna Göre Üniversite Yaşam Kalitesi

İŞ DURUMU	ORTALAMA
Çalışıyor	2,96
Çalışmıyor	2,88

Öğrencilerin burs alıp almama durumlarına göre üniversite yaşam kalitesinin değişip değişmediğine yönelik yapılan t testi sonucunda p sayısı 0 bulunmuştur. İki durum arasında istatistiksel düzeyde çok anlamlı bir farklılık vardır. Zaten burs alan öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi algısı, almayanlara göre oldukça yüksek çıkmıştır (Tablo 10). Bu sonuç hipotezimizle örtüşmektedir. Karahan (2015)'in çalışmasında ise çalışma ile üniversite yaşam kalitesi arasında anlamlı bir farklılık tespit edilememiş, hatta iki grubun üniversite yaşam kalitesi algıları eşit çıkmıştır.

Tablo 10. Burs Durumuna Göre Üniversite Yaşam Kalitesi

BURS DURUMU	ORTALAMA
Alıyor	3,01
Almıyor	2,82

Medeni durumun da üniversite yaşam kalitesi üzerinde bir etkisi olmadığı sonucuna varılmıştır. Evli ve bekar öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi algıları neredeyse eşit çıkmıştır (Tablo 11) ve p değeri 0,94 bulunmuştur. İki grup arasındaki fark anlamlı değildir. Hipotezimiz ise evli öğrenciler lehine anlamlı bir fark öngörmektedir. Ancak burada evli öğrenci sayısının oldukça az olmasının da etkisi olabileceği hesaba katılmalıdır. Karahan (2015) da araştırmasında evli öğrenciler lehine anlamlı bir fark öngörmüştür ancak aradaki farkın anlamlı olmadığı sonucuna varılmıştır.

Tablo 11. Medeni Duruma Göre Üniversite Yaşam Kalitesi

MEDENİ DURUM	ORTALAMA
Evli	2,88
Bekar	2,89

Hipotezimizde öğrenci kulüplerine üye olmanın üniversite yaşam kalitesi üzerinde bir fark ortaya çıkaracağı iddia edilmiştir ve analizler sonucunda aradaki farkın anlamlı olduğu ortaya çıkmıştır. Aradaki üniversite yaşam kalitesi algıları açısından zaten çok bir fark olmasa da (Tablo 12) gruplar için p değeri 0,016 çıkmış ve bir öğrenci kulübüne üye olmayanlar lehine anlamlı fark tespit edilmiştir. Ancak Eriş (2012)'in araştırmasında çok farklı bir sonuca ulaşılmıştır. Öğrenci topluluklarına üye olan

öğrencilerin hem genel ÜYKO ortalaması hem de tüm alt boyutlardaki yaşam kalitesi ortalamaları, herhangi bir kulübe üye olmayan öğrencilerden daha yüksek çıkmıştır. Öğretim elemanı ile ilişkiler, öğrenciler arası ilişkiler, üniversiteden memnuniyet, sunulan olanaklar açısından memnuniyet ve genel ÜYKO arasında kulübe üye olma durumunda göre anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Eriş, 2012:59-60). Çokluk Bökeoğlu ve Yılmaz (2007) ise öğretim elemanlarından memnuniyet alt boyutu haricinde, anlamlı bir farklılık bulamamıştır. Yine de Jackson vd. (2001) ve Ting (1997) üniversitede sosyal ve kültürel faaliyetlere zaman ayırmanın akademik başarıyı da olumlu etkilediğini; Rusell ve Caroll (1999) ile Watson ve Clark (1992) sosyal ve kültürel aktivitelere düzenli katılımın genel yaşam kalitesinde sürekli bir tatmin sağladığını ortaya koymuşlardır (Karahana vd., 2005:68).

Tablo 12. Öğrenci Kulüplerinin Üniversite Yaşam Kalitesine Etkisi

BİR ÖĞRENCİ KULÜBÜNE	ORTALAMA
Üye	2,84
Üye Değil	2,94

Örgün öğretim öğrencilerinin üniversite yaşam kalitesi algısı , 2. öğretim öğrencilerinin algısından daha yüksek çıkmıştır (Tablo 13). Bu analiz için p değeri 0,040 bulunmuş ve aralarında anlamlı bir fark bulunduğu dair hipotezimiz doğrulanmıştır. Gavcar vd. (2005:37) çalışmalarında da birinci öğretim öğrencilerinin aldıkları üniversite eğitiminden daha memnun oldukları sonucuna ulaşmışlardır (Gavcar vd. 2005:37). Ancak Karahan (2015)'ın çalışmasında p değeri 0,57 çıkmış ve iki grup arasında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna varılmıştır.

Tablo 13. Öğrenim Durumuna Göre Üniversite Yaşam Kalitesi

BİR ÖĞRENCİ KULÜBÜNE	ORTALAMA
1. Öğretim	2,91
2. Öğretim	2,82

Öğrencilerin barınma şekillerine göre üniversite yaşam kalitesi algıları ANOVA testine tabi tutulduğunda p değeri 0,007 bulunmuştur; bu nedenle aradaki fark $p < 0,01$ seviyesinde anlamlıdır. Levene testinde $p > 0,05$ çıktığından dolayı varyansın homojen olduğu tespit edilmiştir ve hangi farklılıkların anlamlı olduğunu bulmak için Post-Hoc testlerinden Tukey kullanılmıştır. Diğer seçeneğini işaretleyen, yani tek başına yaşayan öğrenciler lehine arkadaşlarıyla yaşayan ya da özel yurt/pansiyonda ikamet eden öğrenciler arasında anlamlı farklılık vardır (Tablo 14). Bu sonuç hipotezimizle örtüşmektedir. Karahan (2015)'ın çalışmasında ise devlet yurdunda kalan öğrenciler ile arkadaşlarıyla beraber yaşayan öğrenciler arasında, devlet yurdunda kalan öğrenciler lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Bu sonuçlar göstermektedir ki arkadaşlarıyla öğrenci evinde yaşayan öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi algıları sıklıkla daha düşüktür.

Tablo 14. İkamet Durumuna Göre Üniversite Yaşam Kalitesi

İKAMET DURUMU	ORTALAMA
---------------	----------

Ailesiyle birlikte yaşayanlar	2,95
Arkadaşlarıyla yaşayanlar	2,83
Devlet yurdunda yaşayanlar	2,92
Özel yurt/pansiyonda kalanlar	2,84
Diğer	3,15

Gelir seviyesi ve üniversite yaşam kalitesi arasındaki ilişkiye bakıldığında ise ANOVA testi bize p değerini 0,006(>0,05) vermiştir, bu nedenle gelir seviyesi ve üniversite yaşam kalitesi arasında anlamlı bir ilişki vardır. Bu sonuç hipotezimizle uyuşmamaktadır. Ancak Eriş (2012)'in çalışmasında da gelir yükseldikçe yaşam kalitesi ortalaması yükselmesine rağmen aralarında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir. Varyanslar homojen olduğundan dolayı veriler Tukey testine tabi tutulmuştur. 1000 TL seviyesine kadar öğrencilerin gelir düzeyi arttıkça üniversite yaşam kaliteleri de yükselmektedir (Tablo 15). 1000 TL ve üstü üzerinde geliri olan öğrenciler ile diğer gelir grupları arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir.

Tablo 15. Gelir Durumuna Göre Üniversite Yaşam Kalitesi

GELİR DURUMU	ORTALAMA
0-250 TL	2,95
250-500 TL	2,83
500-750 TL	2,92
750-1000 TL	2,84
1000 TL ve üstü	3,15

Öğrenciler sınıflarına göre karşılaştırıldığında, uyguladığımız ANOVA testi bize p değerini 0,001 olarak vermektedir. Bu değer 0,05 değerinden küçük olduğundan sınıflar arasında anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir. Bu sonuç hipotezimizi doğrulamaktadır. Varyans homojen olmadığından veriler Games-Howell testine tabi tutulmuştur. 1. sınıf öğrencileri ile 3. ve 4. sınıf öğrencileri arasında, 1. sınıf öğrencileri lehine; 2. sınıf öğrencileriyle 3. sınıf öğrencileri arasında 2. sınıflar lehine farklılık olduğu tespit edilmiştir (Tablo 16). Eriş (2102)'in araştırmasında da farklılığa rastlanmıştır. Üniversite yaşam kalitesi açısından en yüksek ortalama 2. Sınıf öğrencilerine aittir. 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin yaşam kalitesi ortalaması ise genel ortalamanın altında kalmıştır. Öğretim elemanı ile ilişkiler ve öğrenciler arası ilişkiler alt boyutlarında sınıflar arasında anlamlı bir farklılık olduğu ortaya çıkmıştır. Yine Çokluk Bökeoğlu ve Yılmaz (2007) sınıf düzeyi yükseldikçe memnuniyetin azaldığını tespit etmiştir.

Tablo 16. Sınıflara Göre Üniversite Yaşam Kalitesi

SINIF	ORTALAMA
1. sınıf	3,03
2. sınıf	2,92
3. sınıf	2,77
4. sınıf	2,90

Öğrencilerin okudukları fakültelere göre üniversite yaşam kalitelerinin etkilenip etkilenmediğine dair yaptığımız ANOVA testinin sonucunda p değeri 0 çıkmıştır. Varyans homojen olmadığı için Games-Howell testi yapılmıştır. İslami İlimler Fakültesi'nde okuyan öğrencilerin üniversite yaşam kalitelerinin

diğer tüm fakültelerin öğrencilerinden anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca Hukuk Fakültesi'nde okuyan öğrencilerin de diğer tüm fakültelerin öğrencilerine nazaran daha düşük üniversite yaşam kalitesi ortalamasına sahip oldukları tespit edilmiştir (Tablo 17). Bu durum hipotezimizle örtüşmektedir.

Tablo 17. Fakültelere Göre Üniversite Yaşam Kalitesi

FAKÜLTE	ORTALAMA
Mühendislik Fakültesi	2,77
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi	2,69
İslami İlimler Fakültesi	3,60
Hukuk Fakültesi	2,89
Yalova MYO	2,87
Termal MYO	2,28

Yalova Üniversitesi öğrencilerinin yaşları ile üniversite yaşam kaliteleri arasında bir ilişki olup olmadığına baktığımızda p değeri 0 çıktığını görürüz. Bir başka deyişle ikisi arasında anlamlı bir ilişki olduğunu söyleyebiliriz. Bu sonuç da hipotezimizi doğrulamaktadır. Varyans homojen olmadığından dolayı yaptığımız Games-Howell testi sonucunda, 19 yaş ve altındaki öğrenciler lehine, 21 yaş ve üstündeki öğrencilerle arasında anlamlı farklılık bulunduğu ortaya çıkmıştır (Tablo 18). Bu durum yaş büyüdükçe beklentilerin artması ile yorumlanabileceği gibi üniversiteye yeni başlayan gençlerin daha umutlu olması ile de açıklanabilir. Bunun tespiti için yapılacak bir nitel çalışmanın faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu sonuçlar 1. sınıf öğrencilerinin yaşam kalitelerinin daha yüksek olduğuna dair tespitimizle de uyusmaktadır.

Tablo 18. Yaş Göre Üniversite Yaşam Kalitesi

YAŞ	ORTALAMA
19 ve altı	3,11
20	2,93
21	2,89
22 ve üstü	2,80

Öğrencilerin not ortalamaları ile üniversite yaşam kaliteleri arasında bir ilişki olup olmadığına baktığımızda ise p değeri 0,030 çıkmış ve aralarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Varyans homojen olduğundan dolayı yaptığımız Tukey testine göre GANO'su 3.00 ve üstü olan öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi algısı, daha düşük ortalamalı öğrencilere göre daha yüksektir (Tablo 19). Zaten yaptığımız Pearson korelasyon testi de öğrencinin akademik başarısı ile üniversite yaşam kalitesi arasında olumlu yönde bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur.

Tablo 19. Not Ortalamasına Göre Üniversite Yaşam Kalitesi

GANO	ORTALAMA
2.00 altında	2,82
2.00-3.00 arasında	2,87
3.00 ve üstü	3,04

4.5. Üniversite Yaşam Kalitesinin Etkisi

Üniversite yaşam kalitesinin genel yaşam kalitesi, genel yaşam doyumu ve üniversite ile özdeşleşme üzerinde etkisi olup olmadığını bulmak için korelasyon analizi tekniği uygulanmıştır.

Üniversite yaşam kalitesi ile genel yaşam kalitesi arasında yaptığımız korelasyon analizi sonucunda aralarında $p < 0,01$ değerinde dahi anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Analizin sonucuna göre genel yaşam kalitesi, üniversite yaşam kalitesi tarafından olumlu yönde etkilenmektedir. Hatta üniversite yaşam kalitesi genel yaşam kalitesindeki değişimin %77'ini açıklamaktadır. Bu veri Karahan (2015)'in çalışmasıyla da örtüşmektedir. O çalışmada da üniversite yaşam kalitesi genel yaşam kalitesindeki değişimin %79'unu açıklamaktadır.

Üniversite yaşam kalitesi ile genel yaşam doyumu arasında da $p < 0,01$ noktasında dahi anlamlı bir ilişki vardır. Üniversite yaşam kalitesi, genel yaşam doyumunu olumlu etkilemektedir ve genel yaşam doyumunda meydana gelen değişimlerin %57'sini açıklamaktadır. Bu oran Karahan (2015)'in daha önceki bir çalışmasında bulunan %44'lük ilişkiden oldukça fazladır.

Son olarak üniversite yaşam kalitesi ile üniversite ile özdeşleşme arasında da anlamlı ve olumlu bir ilişki vardır. Öğrencinin üniversite yaşam kalitesi algısı arttıkça okuluyla daha fazla özdeşleşmektedir. Üniversite yaşam kalitesi algısı, özdeşleşmedeki değişimin %38'ini açıklayabilmektedir. Yu ve Lee (2008) de üniversite yaşam kalitesini hem genel yaşam kalitesi üzerinde hemde özdeşleşme üzerinde olumlu etkisi olduğunu dile getirmişlerdir. Ayrıca Karahan (2015) da özdeşleşme ve üniversite yaşam kalitesi arasında benzer bir ilişki tespit etmiştir.

Sonuç

Toplumların gelecekleri okullarda yazılmaktadır. Bir toplumun gelecekte de kaliteli bir hayat sürebilmesi, bugünkü eğitim kalitelerinin ne kadar yüksek olduğuyula ilgilidir. Elbette eğitimde kalite, bilgi aktarımının kalitesinden ibaret değildir. Eğitim bir süreç ve yaşam biçimidir ve bu nedenle eğitimde yaşam kalitesinden kasıt öğrencilerin eğitimde yaşam kalitelerinin her alanda yüksek tutulmasıdır.

Öğrenciler yaşamlarının çok uzun bir süresini okullarda geçirmektedirler. Hatta çoğu ülkede evde geçirdikleri zamandan daha fazlasını okullarında geçirmektedirler. Bu nedenle bir yaşam alanı olarak okul yaşam kalitesinin yüksek tutulması öğrencilerin bugününü ve toplumların yarınını güvence altına almaktadır. Üniversiteler ise geleceğin toplum önderlerini de yetiştirmektedir. Ayrıca üniversiteler, kampüsler içerisinde fiziksel olarak da gerçek yaşam alanlarıdır. Bu nedenle tüm üniversiteler öğrencilerinin beklentilerine uygun, öğrenci yaşam kalitesi odaklı eğitim politikaları izlemelidir.

Yalova Üniversitesi öğrencilerinin üniversite yaşam kalitesi ortalaması düşük değildir ancak yine de orta düzeyin altındadır. Burada en düşük memnuniyetin olduğu alan sosyal yaşam boyutudur. Bu konuda ise öğrencilerin kampüs dışındaki sosyal yaşamlarından ziyade kampüs içindeki sosyal yaşamlarından şikayetçi oldukları görülmektedir. Bu anlamda Yalova ilinin son yıllarda yaşadığı sosyal değişimin hızına üniversitenin yetişemediği söylenebilir. Ancak bu durumun elbette en önemli sebebi üniversite merkez kampüsünün tam olarak bitmemiş olmasıdır. Merkez kampüs temel işlevlerini yerine getirebilecek hale geldiğinde, öğrencilerin sosyal yaşam kalitelerini arttıracak düzenlemelerin de başlaması beklenmektedir.

Öğrencilerin üniversite yaşam kalitesi algılarının en yüksek olduğu boyut akademik yaşam kalitesi olarak belirlenmiştir. Bu alandaki öğrencilerin en memnun oldukları alt boyut ise öğretim alt boyutu olmuştur. Bu durum sevindiricidir, zira araştırmamız üniversite yaşam kalitesi alanında akademik imkanları ve verilen eğitimin kalitesi anlamında diğer boyutlara nazaran daha iyi bir durumda bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu anlamda yaşanacak bir memnuniyetsizliğin telafisinin sosyal imkanlar boyutunda ortaya çıkmış olan kalite düşüklüğünden daha farklı ve daha zorlu bir süreç olacağı düşünülmektedir. Öte yandan akademik yaşam boyutunda ders yükü alt boyutu kalite algısının düşük çıktığı da gözden kaçırılmamalıdır. Öğrencilerin neden derslerden şikayetçi oldukları üzerine farklı bir çalışma yapılması tavsiye edilmektedir.

Öğrencilerin demografik özelliklerinin üniversite yaşam kalitesi üzerinde, tahmin ettiğimiz gibi büyük bir etkisi vardır. Bu anlamda fark yaratan veriler; burs, bir öğrenci kulübüne üye olma, öğrenim durumu, barınma şekli, gelir durumu, sınıf, fakülte, not ortalaması ve yaş olarak karşımıza çıkmaktadır. Araştırmamız sonucunda; burs alan öğrenciler, 1. öğretim öğrencileri, tek başına yaşayan öğrenciler, gelir durumu yüksek olan öğrenciler ve İslami İlimler Fakültesi öğrencileri lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Hukuk Fakültesi öğrencilerinin ise aleyhine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin sınıfları yükseldikçe ve yaşları arttıkça üniversite yaşam kalitesi algılarının düştüğü gözlenmiştir. Üniversite yaşam kalitesi algısı daha yüksek öğrencilerin, akademik başarı oranları ise daha yüksek çıkmıştır.

Üniversite yaşam kalitesinin etkileri üzerine elde ettiğimiz sonuçlar doğrultusunda hipotezlerimiz aşağıdaki şekilde değerlendirilmiştir:

H1: “Öğrenim görülen fakültenin üniversite yaşam kalitesi üzerinde etkisi vardır” hipotezimiz doğrulanmıştır.

H2: “Sınıfın üniversite yaşam kalitesi üzerinde etkisi vardır” hipotezimiz doğrulanmıştır.

H3: “Barınma biçiminin üniversite yaşam kalitesi üzerinde etkisi vardır” hipotezimiz doğrulanmamıştır.

H4: “Bir işte çalışıp çalışmama durumunun üniversite yaşam kalitesi üzerinde etkisi yoktur” hipotezimiz doğrulanmıştır.

H5: “Burs almanın üniversite yaşam kalitesi üzerinde etkisi vardır” hipotezimiz doğrulanmıştır.

H6: “Cinsiyetin üniversite yaşam kalitesi üzerinde etkisi yoktur” hipotezimiz doğrulanmıştır..

H7: “Medeni durumun üniversite yaşam kalitesi üzerinde etkisi vardır” hipotezimiz doğrulanmamıştır.

H8: “Öğrenci kulüplerine üye olmanın üniversite yaşam kalitesi üzerinde etkisi vardır” hipotezimiz doğrulanmıştır.

H9: “Gelir seviyesinin üniversite yaşam kalitesi üzerinde etkisi vardır” hipotezimiz doğrulanmıştır.

H10: “Yaşın üniversite yaşam kalitesi üzerinde etkisi vardır” hipotezimiz doğrulanmıştır.

H11: “Üniversite yaşam kalitesi algısının genel yaşam doyumu üzerinde olumlu etkisi vardır” hipotezimiz doğrulanmıştır.

H12: “Üniversite yaşam kalitesi algısının üniversite ile özdeşleşme üzerinde olumlu etkisi vardır” hipotezimiz doğrulanmıştır.

Üniversite yaşam kalitesi algısının, genel yaşam kalitesi üzerinde büyük etkisi vardır. Bu nedenle üniversite yaşam kalitesinin yüksek tutulması, yukarıda da dile getirildiği gibi toplumun yaşam kalitesinin yükseltilmesinde elzem bir konumdadır. Ayrıca üniversite yaşam kalitesinin hem genel yaşam doyumu hem de üniversite ile özdeşleşme üzerinde de olumlu etkisi vardır. Üniversite yaşam kalitesinin yüksek tutulması mutlu, memnun ve sadık öğrencilerle sonuçlanmaktadır.

Peki, toplumun hem bugünü hem de yarını için gerekli olan üniversite yaşam kalitesinin yüksek tutulması için neler yapılabilir? Öncelikle üniversite yaşam kalitesini ölçmeye yönelik çalışmalar düzenli hale getirilebilir. Böylece üniversite eğitimi öğrencilerin beklentilerine daha çabuk uyum sağlayabilir. Ayrıca her ne kadar bizim araştırmamızda fark çıkmamış olsa da erkek öğrenciler ve kız öğrenciler arasında fark olduğunu ortaya koyan araştırmalar vardır. Bu tür demografik özelliklerden kaynaklanan anlamlı farkların sebepleri üzerine ayrıca çalışmalar yapılabilir. Ayrıca yerli üniversite yaşam kalitesi ölçeklerinin artırılması yönünde çalışmalar yapılabilir.

Üniversite yaşam kalitesi için öğrencilerin beklentilerinin karşılanması önemlidir. Bu nedenle öğrencilerle ilgilenen ve onlara yol gösterecek olan rehberlik servislerinin kapsamı genişletilebilir. Literatüre bakıldığında öğrencilerin genellikle üniversitelerin imkanları ve hizmetlerinden şikayetçi oldukları görülmektedir. Yalova Üniversitesi açısından da benzer bir sonuç ortaya çıkmıştır.

Yalova Üniversitesi özelinde yapılması gerekenler düşünülürse;

- İslami İlimler Fakültesi özelinde yapılacak bir nitel araştırma ile söz konusu fakülte bazında üniversite yaşam kalitesinin neden yüksek olduğu, fakülteye özel uygulama farklılıklarına bakılarak tespit edilmeli ve diğer fakülteleere de uygulanarak üniversite çapında yaygınlaştırılmalıdır,
- Öğrencilerimizin sınıfları ve yaşları, dolayısıyla okulda geçirdikleri yıllar arttıkça üniversite yaşam kalitelerinin düşmesinin sebebi tespit edilmelidir,
- Öğrencilerle birebir de ilgilenilecek danışmanlar atanmalıdır,
- Öğrenci evi ve özel yurttan kalan öğrencilerin üniversite yaşam kalitelerini arttırmak için Yalova'da yetersiz olan devlet yurtlarının sayısı ve kalitesi artırılmalıdır,
- Öğrencilerin gelirlerini arttırıcı uygulamalar arttırılmalıdır,
- Öğrenci kulüplerine üye olan öğrencilerin üniversite yaşam kalitesinin daha düşük olması daha önce literatürde görülmemiş bir durumdur, nedenleri kulüp başkanlarıyla bir araya gelerek tespit edilmelidir,
- Okulun temel binalarının inşaatı bir an önce bitirilip, kampüsün sosyal imkanları geliştirilmelidir.
- Öğrenci ve öğretim elemanlarının kampüs içerisinde yüksek hızlı kablosuz internet erişimi sağlanmalıdır.

- Söz konusu araştırma her yıl bazında yapılarak iyileşmeler ve yukarıda bahsedilen sıkıntılardan devam edenler tespit edilmelidir.

Sonuç olarak unutulmaması gereken şey; üniversite öğrencilerinin bir toplumun geleceği açısından değerli olduğudur. Öğrencilere bugün ne kadar değer verilir, ihtiyaçlarına ne kadar cevap verilirse, toplum da yarın o kadar mutlu ve huzurlu olacaktır.

Kaynakça

- ARGON, T. ve M. A. KÖSTERELİOĞLU; (2009), “Üniversite Öğrencilerinin Üniversite Yaşam Kalitesi ve Fakülte Kültürüne İlişkin Algıları”, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 8, Sayı: 30, Güz, ss.43-61.
- ÇOKLUK BÖKEOĞLU, Ö. ve K. YILMAZ; (2007), “Analysis of University Students’ Views about the Quality of Faculty Life Using Various Variables”; *Ankara University Journal of Educational Sciences*, Vol: 40 No: 2, ss. 179-204.
- DELİCE, A. ; (2010), “Nicel Araştırmalarda Örneklem Sorunu”, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimler*, 10 / 4, Güz, ss.1969-2018.
- DIENER, E., R. A. EMMONS, R. J. LARSEN ve S. GRIFFIN; (1985), “The Satisfaction With Lifescale”, *Journal of Personality Assesment*, Vol:49 No:1, ss.71-75.
- EKİNCİ, C. E. ve B. Burgaz; (2007), “Hacettepe Üniversitesi Öğrencilerinin Bazı Akademik Hizmetlere İlişkin Beklenti ve Memnuniyet Düzeyleri”, *H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı: 33, ss.120-134.
- ERİŞ, H. M.; (2012), *Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Kalitesi Düzeylerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi*, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- GAVCAR, E., Z. A. Bulut ve A. N. Karabulut; (2005); “Öğrencilerin İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesini Tercih Nedenleri ve Beklentileri: Muğla Üniversitesi Örneği”, *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Sayı: 7, Bahar, ss.21-39.
- KANGAL, A.; (2009), *Üniversite Yaşam Kalitesi Ölçeğinin Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi Ve Türk Üniversite Öğrencilerine Uyarlanması*, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Antalya.
- KARAHAN, K. K.; (2015), *Üniversite Yaşam Kalitesi: Yalova Üniversitesi İ.İ.B.F Örneği*, Yalova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yalova.
- KARAHAN, T. F., M. E. SARDOĞAN, E. ÖZKAMALI ve A. N. DİCLE; (2005), “Üniversite 1.Sınıf Öğrencilerinin Üniversiteye Uyum Düzeylerinin Sosyokültürel Etkinlikler Açısından İncelenmesi”; *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt: 2 Sayı: 30, s.63-71
- KAYA, Ş.; (2006), *Quality of Life in Turkey: A Comperative Analysis With The European Union Member States*; ODTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- SIRGY, M. J., S. GRZESKOWIAK ve D. RAHTZ; (2007), “Quality of College Life (QCL) of Students: Developing and Validating a Measure of Well-Being”, *Social Indicators Research*; Vol:80 Issue:2, ss.343-360.
- SUNG, M. ve S. YANG; (2008); “Toward the Model of University Image: The Influence of Brand Personality, External Prestige, and Reputation”; *Journal of Public Relations Research*, Vol:2 Issue:4, s.357-376.

YÖK, <https://istatistik.yok.gov.tr/> e.t. 20.06.2017

YÖK, <https://istatistik.yok.gov.tr/> e.t. 24.11.2019

YÖK, https://istatistik.yok.gov.tr/yuksekgretimIstatistikleri/2017/2017_T107.pdf,e.t.20.06.2017

YU, G. (Byung-Hee) ve Dong-Jin Lee; (2008), “A Model of Quality of College Life (QCL) of Students in Korea”; *Social Indicators Research*, Vol:87, Issue:2, ss.269-285.